

Dagsorden

Møde mellem Ældrerådet og Teknik- og Miljøudvalget den 11. marts 2024 kl. 15-15.45

Ældrerådets Sekretariat og Teknik- og Miljøforvaltningen har sammen udarbejdet dagsorden for mødet bestående af fem overordnede dagsordenspunkter: 1) velkomst, 2) Boliger til ældre, 3) Tilgængelighed i Byen, 4) Drøftelser af Budget 2025 og 5) eventuelt. Nedenfor er der under hvert punkt en række underemner markeret med kursiv. Sidst i dokumentet fremgår forvaltningens bemærkninger.

I vedlagte bilag 1 er der en række emner, som Ældrerådet har lovet ældre borgere i kommunen, som de møder i deres daglige virke, at videreformidle til Teknik- og Miljøudvalget.

Dagsorden for mødet:

1. Velkomst ved teknik- og miljøborgmester Line Barfod

2. Boliger til ældre

- *Ældrerådets forslag til Borgerrepræsentation om igangsættelse af analyse af behovet for boliger til ældre borgere:* Ældrerådet vil gerne drøfte sit forslag om at igangsætte en analyse af behovet for boliger til ældre borgere med henblik på udarbejdelse af en strategi for boliger til ældre. Forslaget blev fremsendt til Borgerrepræsentationen den 29. november 2023 og er vedlagt som bilag 2.
- *Flere seniorbofællesskaber i København:* Rådet ønsker i lighed med sidste år at drøfte muligheden for at etablere flere seniorbofællesskaber i København.

3. Tilgængelighed i byen

- *Opfølgning på afmærkning ved udeservering:* Ældrerådet ønsker en opfølgning på afmærkning ved udeservering, da rådet sidste år blev orienteret om forsøgsordningen med opmærkning på fire gader i København: Gammel Strand, Ravnsborggade, Gartnergade og Brolæggerstræde. Rådet er generelt opmærksomme på, at bevillinger til udeservering for restauratører i mange tilfælde udfordrer fremkommeligheden for særligt ældre, og at det er vigtigt, at dette aspekt også bliver indtænkt i bevillinger til udeservering.

11-03-2024

Sagsnummer i F2
2023 - 21859

Dokumentnummer i F2
117583

Sagsnummer i eDoc
2023-0480466

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

- *Forretningers brug af fortove:* Ældrerådet ønsker at drøfte forretningers brug af fortove, idet rådet har en opmærksomhed på, at mængden af skiltning, borde og stativer mv. på fortove hæmmer tilgængeligheden for ældre. Rådet ønsker konkret et overblik over, hvad der gives tilladelser til og spørger, om der føres tilsyn med området.
- *Vejgenopretning og skiltning:* Ældrerådet ønsker at drøfte vejgenopretning, hvor kommunen laver forbedringer samtidig med, at man genopretter vejene. Rådet efterspørger i den forbindelse bedre skiltning og mere information.

4. Drøftelser af Budget 2025

- *Effektiviseringskataloget for budget 2025:* Ældrerådet ønsker at drøfte effektiviseringskataloget for Budget 2025, herunder helt konkret forslagene "Lukning af toilet med opsyn under Vesterbros Torv" og "Nedskalering af cykeloprydning". Rådet mener, at disse forslag kan have negative konsekvenser for ældre borgere. Ældrerådets høringssvar til effektiviseringskataloget er vedlagt som bilag 3.

Forvaltningens bemærkninger

Ad. 2: Boliger til ældre

Ældrerådets forslag til Borgerrepræsentation om igangsættelse af analyse af behovet for boliger til ældre borgere

Københavns Ældreråd har henvendt sig til Borgerrepræsentationen den 29. november 2023 med ønske om, at der gennemføres en analyse af behovet for boliger til ældre borgere med henblik på udarbejdelse af en strategi for boliger til ældre, som tager udgangspunkt i den eksisterende boligmasse (bilag 2).

Da Boligredøgørelsen 2023 blev behandlet på møde i Borgerrepræsentationen den 12. oktober 2023 afgav Socialdemokratiet, Enhedslisten, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, SF og Venstre følgende protokolbemærkning: "*Boligredøgørelsen i 2024 og frem også skal have fokus på betalelige boliger til Socialforvaltningens målgrupper og de ældres fremtidige boligbehov og ønsker.*"

På den baggrund er Teknik- og Miljøforvaltningen gået i dialog med Økonomiforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen om forberedelserne til Boligredøgørelsen 2024, hvor boligbehovet blandt ældre forventes afdækket på baggrund af tal fra bl.a. Danmarks statistik.

I den forbindelse forventes det også, at der i løbet af foråret 2024 gennemføres en surveyundersøgelse, som kan bidrage med kvalitative vinkler på boligbehovet blandt ældre og seniorer.

Økonomiforvaltningen udarbejder en fælles indstilling til Borgerrepræsentationen som svar på Ældrerådets forslag.

Flere seniorbofællesskaber i København

Teknik- og Miljøforvaltningen har til orientering holdt flere møder med repræsentanter fra Ældrerådet og havde et møde den 5. februar 2024 om, hvordan der konkret kan arbejdes med oprettelse af seniorbofællesskaber, herunder hvordan interesserede borgere kan hjælpes i forbindelse med oprettelse af disse. Mødet afholdes på baggrund af en henvendelse fra Ældrerådets Boligudvalg til Teknik- og Miljøforvaltningen om forslag til sekretariatsbistand til oprettelse af bofællesskaber. Forslaget har ligeledes være forelagt borgmester Line Barfod på et møde den 6. februar 2023.

På mødet den 5. februar 2024 mellem forvaltningen og Ældrerådet blev det bl.a. drøftet, hvordan der kan arbejdes med at finde andre løsninger til etablering af flere seniorbofællesskaber, forbedringer af kommunens hjemmeside om bofællesskaber, samt hvordan der kan hentes inspiration fra andre kommuner, herunder Ballerup Kommune.

På nuværende tidspunkt er der seks almene seniorbofællesskaber i Københavns Kommune:

Seniorbofællesskabet "Gröningshave"	15 boliger. Ibrugtaget i 2005
Seniorbofællesskabet Havnestaden," Sambo"	15 boliger. Ibrugtaget i 2005
Seniorbofællesskabet "Den 3. Revle"	33 boliger. Ibrugtaget i 2020
Seniorbofællesskabet "Utterslevhuse"	16 boliger. Ibrugtaget i 1996
Seniorbofællesskabet "Druehaven"	14 boliger. Ibrugtaget i 2005
Seniorbofællesskabet "Skt. Josephs klosteret"	29 boliger. Ibrugtaget i 2019

Det almene seniorbofællesskabet Midgården (18 toværelses lejligheder, ibrugtaget i 1987) er genhuset grundet udviklingsplanen for Mjølnerparken. Der er dialog med boligorganisation Danske Funktionærers Boligselskab om, at de tidligere beboere i Midgården kan flytte ind i et kommende seniorbofællesskab på Lygten II.

Ad. 3: Tilgængelighed i byen

Opfølgning på afmærkning ved udeservering

Teknik- og Miljøudvalget vedtog den 4. december 2023 en nyt administrationsgrundlag for udeservering i København: [Administrationsgrundlag for udeservering | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#).

Et af punkterne som blev vedtaget, er fysisk opmærkning på belægning ved samtlige udeserveringer i byen. Udgifterne til dette pålægges restauratøren i det gebyr for udeservering, som også blev vedtaget på samme TMU-møde: [Fremtidig finansieringspraksis for tilsyn og](#)

[takstfastsættelse for udeservering på offentligt vejareal fra 2025 | Københavns Kommunes hjemmeside \(kk.dk\)](#)

Administrationsgrundlaget implementeres fra 2025, hvor den fysiske opmærkning også påbegyndes.

Den fysiske opmærkning bliver udført af Teknik- og Miljøforvaltningen og udføres med prikker i thermo-plast, 5 cm i diameter, i enten grå eller hvid farve og placeres ca. 1 pr. løbende meter. Farven og størrelsen på prikkerne er ændret fra pilotforsøget. Det vurderes i mindre omfang at påvirke byens æstetik, samtidig med at formålet indfries. Formålet er bl.a., at det skal være nemmere for restaurationsejere og ansatte at overholde det tillade areal, og at det er mere effektivt for forvaltningens tilsynsførende at håndhæve.

Dertil blev det også vedtaget, at arealet for tilladelserne til udeservering skal være offentlige tilgængelige på et online kort. Der skal forventes en etableringsfase på både fysisk opmærkning og tegninger i online kort, som begynder i 2025 og løbe hen over året.

Det bemærkes, at forsøgsordningen blev initieret på baggrund af bl.a. forslag fra Ældrerådet, hvorfor det må forventes, at rådet er tilfredse med dette element i det nye administrationsgrundlag.

Øget tilsyn

I forbindelse med behandlingen af gebyr ved udeservering blev det vedtaget at styrke byens tilsyn med udeserveringer med yderligere 12 årsværk. Det betyder, at Teknik- og Miljøforvaltningen fra 2025 får i alt 16 årsværk til tilsyn, som kan føre tilsyn med opstillinger af udeserveringsmøbler, skilte ol.

Forretningers brug af fortove

Teknik- og Miljøforvaltningen har overblik over, hvad der gives tilladelse til af skilte og vareudstillinger, da forretninger skal ansøge om dette i Erhvervsportalen, på samme vis som at restaurationer skal ansøge om tilladelse til udeservering.

Tilsynet med skilte og vareudstillinger foretages af de samme tilsynsmedarbejdere, der fører tilsyn med udeservering. Dette tilsyn er i 2023 blevet styrket i form af øgede medarbejderressourcer og vil blive yderligere styrket i 2024. Forvaltningen har håndhævelses- og sanktionsmuligheder såsom påbud, politianmeldelse og fjernelse af effekter. Forvaltningens erfaring er dog stadigvæk, at langt de fleste overskridelser af skiltning og vareudstillinger løses mest effektivt ved dialog.

Forvaltningen arbejder primo 2024 på et såkaldt administrationsgrundlag for butikkers skilte og vareudstillinger i tråd med administrationsgrundlaget for udeservering. Her vil fremkommelighed på fortove også være i fokus. Et administrationsgrundlag skal vedtages i BR.

Vejgenopretning

Teknik- og Miljøforvaltningen er opmærksom på vigtigheden af god skiltning og information i forbindelse med anlægsarbejder, herunder genopretningsarbejder. I forbindelse med genopretningsarbejderne

opstilles byggepladsskilte med angivelse af forventet tidsplan for arbejderne gennemførelse. Forvaltningen er dog samtidig opmærksom på, at skiltene ikke altid bliver ændret i tide ved opståede projektændringer.

Forvaltningen arbejder desuden på, at Teknik- og Miljøforvaltningens hjemmeside kommer til at indeholde mere detaljerede oplysninger om arbejderne på de enkelte genopretningsstrækninger. Byggepladsskiltene vil da komme til at indeholde en henvisning til disse oplysninger.

I 2024 forventes nedenstående strækninger at blive genoprettet:

Amager Vest

Vejnavn
Irlandsvej (Englandsvej - Vejlands Allé)
Halfdangsgade (Leifsgade - Artillerivej)

Amager Øst

Vejnavn
Christian Svendsens Gade

Bispebjerg

Vejnavn
Vibevej (Frederikssundsvej-Kærsangervej)
Frederiksborgvej (Landsdommervej-kommunegrænsen)
Vestergårdsporten
Vestergårdsvej (Mågevej - Vestergårdsvej 34)

Brønshøj-Husum

Vejnavn
Krabbesholmvej

Christianshavn

Vejnavn
Brobergsgade
Andreas Bjørns Gade
Prinsessegade (Christianshavns Voldgade - Torvegade)

Indre By

Vejnavn
Boldhusgade
Cort Adlers Gade

Nørrebro

Vejnavn

Blågårdsgade (Korsgade - Åboulevarden)
Griffenfeldsgade (Nørrebrogade - Tjørnegade)
Esromgade
Fredensborggade
Odinsgade (inkl. sidegaden)
P. D. Løvsgade (inkl. sidegaden)
Thorsgade (Mimersgade - Dagmargade)

Valby

Vejnavn
Carl Jacobsens Vej
Roskildevej (Peter Bangs Vej-Hvidovrevej)
Trekronergade
Vigerslevvej (Valby Langgade-Hansstedsvej og Landlystvej-Vigerslev Allé)

Vesterbro

Vejnavn
Enghavevej (Lyrskovgade-Ny Carlsberg Vej)
Ingerslevgade (Dybbølsgade - Enghavevej)
Tullinsgade
Brorsonsgade
Kongshøjgade
Lille Istedgade

Østerbro

Vejnavn
Lundingsgade

Ad. 4: Drøftelser af Budget 2025***Lukning af toilet med opsyn under Vesterbros Torv***

Ældrerådet oplyser i sit hørings svar den 23. januar 2024 (bilag 3), at rådet principielt er imod lukning af toiletter i byen, idet toiletter efterspørges blandt ældre borgere. Ældrerådet pointerer, at det underjordiske toilet på Vesterbros Torv ikke er særligt ældrevenligt og slet ikke egnede til personer med handicap. Ældrerådet foreslår derfor, at det erstattes af et handicaptollet i gadeniveau.

Det fremgår af forvaltningens effektiviseringsforslag, at besøgstallet på toilettet med opsyn under Vesterbros Torv er det laveste af alle toiletter med opsyn. I 2008 havde toilettet 73.000 besøg mod godt 15.000 besøg i 2022. Faldet kan bl.a. findes i en reduceret åbningstid i perioden. Forvaltningen har siden 1. januar 2017 kun modtaget én

borgerhenvendelse om toilettet på Vesterbros Torv og ingen henvendelser, når det har været lukket (effektiviseringsforslaget kan findes i bilag 4).

Forvaltningen bemærker, at toilettet på Vesterbro Torv er et underjordisk toilet i dårlig stand. Forvaltningen vurderer, at det vil være dyrt at bringe toilettet i ordentlig stand igen, også set i relation til antallet af besøgende. På baggrund af det store fald i besøgsantallet og toilettets dårlige stand ønsker forvaltningen derfor at lukke toilettet.

Lukkes toilettet på Vesterbro Torv, vil borgere kunne benytte de nærmeste toiletter i Absalonsgade 12, Matthæusgade 8, Vester Søgade 2 og Halmtorvet 12A, som ligger 200- 400m væk, der alle er egnede til personer med handicap. Der eksisterer således allerede et relativt stort antal toiletter i området omkring Vesterbro Torv.

Skal der etableres et ubemandet toilet i gadeplan som erstatning for det eksisterende bemandede toilet, vil det ikke kunne finansieres inden for effektiviseringsforslagets økonomi. Etableringen af et nyt ubemandet toilet koster 1,7 mio. kr. i anlæg og 0,28 mio. kr. i årlig afledt drift, som skal findes i en kommende budgetforhandling. Samtidig er det svært at finde en ny toiletplacering for et evt. ubemandet toilet særligt i Indre By, fordi det kræver en undersøgelse ift. nødvendige tilladelser og dispensationer, fysiske forhold over og under jorden samt øvrige hensyn til byrummet.

Nedskalering i oprydning af cykler

Ældrerådet giver udtryk for, at cykelparkering ved S-togs- og metrostationer er et stort problem, der i høj grad går ud over tilgængeligheden. Ældrerådet er derfor imod forslaget om nedskalering af cykeloprydning, fordi besparelsen vil medføre en forringet cykeloprydning, og rådet pointerer, at besparelsen kun udgør 400.000 kr. pr. år.

Forvaltningen rydder dagligt op i henstillede cykler på S-togsstationer, metroforpladser og andre trafikknudepunkter for at sikre fremkommelighed og frie adgangsveje for fodgængere, cyklister og udrykningskøretøjer. Forvaltningen opmærker og indsamler desuden ejerløse, efterladte cykler på samme lokationer.

Forvaltningen vurderer, at en nedskalering af cykeloprydningsindsatsen på de mindre travle stationer kun vil have en lille betydning, da antallet af cykler, der ikke bliver ryddet op, vil være begrænset. Oprydningsindsatsen vil forsætte på de mest travle lokationer (effektiviseringsforslaget kan findes i bilag 4).

Forvaltningens opgave med opmærkning og indsamling af ejerløse cykler vil ligeledes fortsætte uændret, og det bliver således ikke påvirket af effektiviseringen.

Notat

Deltagere fra Ældrerådet

Ældrerådet stiller med følgende på mødet med Teknik- og Miljøudvalget den 11. marts 2024:

- Kirsten Nissen, forperson for Ældrerådet
- Pia Weise Pedersen, næstforperson for Ældrerådet
- Peder Blom, forperson for Ældrerådets Teknik- og Miljøudvalg
- Lone Skov Valentin Al Awssi, forperson for Ældrerådets Boligudvalg
- Arne Bjørn Nielsen
- Annette Thernøe
- Bjarne Jørgensen
- Eleonora Lewandowski
- Elin Johansson
- Jan Østergaard Bertelsen
- Lisbeth Sølvér
- Margit Schrøder
- Merete Ganshorn
- Merete Råscho
- Ulla Morin

01-02-2024

Sagsnummer i F2
2023 - 21859

Dokumentnummer i F2
117583

Sagsnummer i eDoc
2023-0480466

Notat

Øvrige emner fra ældre borgere i Københavns Kommune

Ældrerådet ønsker derudover at videreformidle ønsker og ideer fra ældre borgere, som rådet løbende har været i dialog med. Emnerne fremgår nedenfor i punktform:

- Flere offentlige toiletter.
- Flere offentlige skraldespande og oftere tømning.
- Flere vandfontæner.
- Flere bænke med ryglæn og bænke placeret ved grønne områder, herunder konkret ønske om flere bænke i Hamletsgade, ved søerne og på Amager Fælled.
- Cykler væk fra fortovet og gågader og opmærksomhed på etablering af cykelparkering ved stilladsarbejde.
- Generel tydeligere afmærkning og skiltning ved vejarbejde, stilladsarbejde eller lign.
- Udbedring af huller og skæve fliser.
- En telefonisk hotline som borgere kan ringe til, hvis de oplever huller i vejen/fortovet eller lign. (i lighed med web- og appversionen af 'giv et præj').
- Tydelig opmærkning af trapper ved metrostationer.
- Flere seniorbofællesskaber til en rimelig husleje.
- Træningsredskaber til ældre f.eks. ved legepladser, bredere cykelstier uden huller og f.eks. med optegnelse i 'indersporet' til dem, der ønsker at køre langsommere.
- Renere og bedre tilgængelighed på fortove, hvor der ofte er mange skilte og borde.
- Biler ud af Indre By.
- Billigere parkering for borgere med et handicap.
- Udbedring af niveauforskel ved Israels Plads fra fortov til gadeniveau.
- Forskønnelse af udsatte boligområder.
- Færre cafeer med udeservering og afmærkning af udeservering.
- Ingen udløb fra nedløbsrør på tværs af fortove.
- Mere rent i sidegaderne på Nørrebro.
- Lavere kantsten i Københavns Kommune.
- Generel mere fokus på ældre i byrummet og sammenhængende stisystem for bløde trafikanter.

22-01-2024

Sagsnummer i F2
2023 - 21859

Dokumentnummer i F2
117583

Sagsnummer i eDoc
2023-0480466

Sagsbehandler
Lone Toft Jakobsen

Klima og Byudvikling
Njalsgade 13
2300 København S

EAN-nummer
5798009809452

Københavns Ældreråds forslag til behandling i Borgerrepræsentationen

Københavns Ældreråd foreslår, at Borgerrepræsentationen igangsætter en analyse af behovet for boliger til ældre borgere med henblik på udarbejdelse af en strategi for boliger til ældre, som tager udgangspunkt i den eksisterende boligmasse

Motivering

Nøgletal fra 'Status på København 2023' beskriver den demografiske udvikling i København, hvor kommunen forventer en kraftig stigning på 53 % af borgere over 80 år indtil 2033. Samtidig vil antallet af 65-årige til 79-årige borgere stige markant.

Det betyder, at vi i kommunen ikke længere står over for den demografiske udvikling på ældreområdet, men står midt i den, og det kalder på politisk handling også i forhold til boligområdet. For den markante stigning i antallet af ældre i København medfører et øget og eksplicit behov for udvikling, nytænkning og variation i udbuddet af boliger, for at kunne matche de behov ældre borgere har. Det gælder blandt andet i forhold til tilgængelighed, beliggenhed, boligstørrelse, fællesskab m.v.

Derfor foreslår Københavns Ældreråd, at Borgerrepræsentationen sætter et analysearbejde i gang, som undersøger og kortlægger behovet for boliger til ældre borgere 60+ år, herunder kortlægger de eksisterende boligtyper og fremtidige behov, muligheder og ønsker. Analysearbejdet skal ske med henblik på udarbejdelse af en strategi som sikrer, at København har et varieret og tilstrækkeligt udbud af boliger til ældre, som dækker de fysiske og sociale behov til boformer, der er både hos svækkede, aktive og kommende ældre. Og strategien skal tage udgangspunkt i den eksisterende boligmasse i kommunen.

Det er ikke kun vigtigt at have det nødvendige antal boliger til ældre, men i høj grad at have de rigtige, og her skal kommunen skabe øget sammenhæng til forebyggelsesområdet, sådan at den rigtige type bolig kan være med til at understøtte og bidrage til sunde og aktive ældreliv.

Ældrerådet forudsætter, at Borgerrepræsentationen samtidig afsætter de fornødne midler til analysearbejdet m.v.

I Københavns Kommune bygges der mange plejehjem og der er et passende antal små, almene ældreboliger, som begge kræver visitering. Når en ældre borger visiteres til plejehjem, er vedkommende ofte meget svækket og gennemsnitslevealderen på plejehjem er 2,5 år. De almene ældreboliger henvender sig til en bestemt gruppe og det forventes ikke, at det øgede antal ældre, vil føre til behov for flere af disse boliger, idet de ikke er særligt efterspurgt.

De fleste ældre ønsker at forblive i eget hjem med den nødvendige hjælp, men det kræver at der i den eksisterende boligmasse findes boliger til ældre. Boliger som er indrettet til eller let kan ændres til livet som ældre.

Boligen skal være tilgængelig med elevator, egnet til rollatorer/kørestole, der skal være plads til hjælpemidler og meget gerne også fælleslokale i området for blandt andet at imødegå ensomhed.

Det er vigtigt, at der i forhold til en strategi er tale om boliger i den eksisterende boligmasse, fordi vi kan og skal ikke bygge os ud af den demografiske udvikling. Fremtidens ældrebolig bliver for de fleste ældre en af de boliger, der allerede er bygget.

Desværre nævner forslag til 'Kommuneplanstrategi 2023' og 'Boligredøgørelsen 2023' ikke meget om boliger til ældre. Familieboliger og ungdomsboliger er godt analyseret, hvilket fremgår af 'Boligredøgørelsen 2023' - men boliger til ældre kan ikke blot kategoriseres under familieboliger, idet disse ikke alle vil være egnede.

Københavns Ældreråd ønsker således på den baggrund en analyse af behovet for boliger til ældre, samt en strategi for boliger til ældre med udgangspunkt i den eksisterende boligmasse. For som nævnt står vi ikke over for den demografiske udvikling på ældreområdet - vi står midt i den og det kalder på politisk handling.

Høringssvar vedrørende Teknik- og Miljøforvaltningens effektiviseringskatalog til budget 2025

Københavns Ældreråd takker for modtagelsen af Teknik- og Miljøforvaltningens effektiviseringskatalog til budget 2025, herunder mødet vedrørende effektiviseringerne den 16. januar 2024, idet Ældrerådet har følgende bemærkninger:

Hjemtagelse af graffitirenhold

I Ældrerådet mener vi, at graffiti i gadebilledet er utryghedsskabende, og vi er bekymrede for at hjemtagelse af graffitirenhold vil blive en forringelse i forhold til den nuværende standard fra eksterne leverandører.

I "Tryghedsundersøgelsen 2023" angiver 14 % af borgerne i København at de i meget høj grad er bekymrede for hærværk f.eks. graffiti i deres nabolag. 41% er i nogen/mindre grad bekymrede. Vi ved, at ældre medborgere har en større tilbøjelighed, end andre aldersgrupper, til ikke at gå ud, hvis de oplever utryghed.

Ulovlig graffiti bliver juridisk set betragtet som hærværk og kan udløse bøde, krav om erstatning og fængsel, og undersøgelser har vist, at der i områder med meget graffiti er væsentlig mere kriminalitet end i områder uden. Siden Københavns Kommune udliciterede opgaven er der sket en mærkbar forbedring af fjernelsen af graffiti i byen. Ordningen har fungeret meget professionelt.

Vi er på den baggrund bekymrede over forslaget om hjemtagelse til kommunen, idet det angiveligt bliver vanskeligt at opretholde det høje niveau. Det er vigtigt at holde fast i strategien om konsekvent reaktion på graffiti, for hvis graffitien ikke fjernes dagligt, så breder den sig hurtigt.

Med hensyn til en besparelse, hvis Københavns Kommune selv står for graffitirengøring, vil der, udover udgifter forbundet med indkøb af diverse redskaber og maskiner til formålet også løbende skulle bruges penge på vedligeholdelse af disse.

Bynatur som løftestang

Ældrerådet mener, at navnet "Bynatur som løftestang" ikke er særlig beskrivende og dækkende for projektet, men vi synes i øvrigt godt om projektet "Rute til RO". Vi mener således, at det bør fortsætte i sin nuværende form, og at kendskabet til "Rute til RO" skal fremmes til gavn for byens borgere.

Lukning af toilet med opsyn på Vesterbros Torv

I Ældrerådet er vi principielt imod lukning af toiletter i byen, idet toiletter er noget ældre borgere, efterspørger i stor stil.

Københavns Ældreråd

Borups Allé 41
2200 København N

aeldreraadet@suf.kk.dk

+ 45 20 49 18 68

www.aeldreraadet.kk.dk

Når toilettet på Vesterbros Torv benyttes mindre, er noget af forklaringen den forkortede åbningstid. Det underjordiske toilet er ikke særligt ældrevenligt og slet ikke handicapvenligt, så Ældrerådet foreslår derfor, at det erstattes af et handicaptoilet i gadeniveau.

Nedskalering af cykeloprydning

Cykelparkering ved S-togs- og Metrostationer er et stort problem, der i høj grad går ud over tilgængeligheden. I Ældrerådet er vi derfor imod forslaget om nedskalering af cykeloprydning, fordi besparelsen på 1 årsværk ud af i alt 3 årsværk vil medføre en forringet cykeloprydning, og besparelsen udgør herudover - set i det store hele - kun 400.000 kr. pr. år. Nedskalering af cykeloprydning kan/vil også medføre en ond cirkel, hvor antallet af henkastede cykler vil være selvforstærkende.

Vi står naturligvis til rådighed for yderligere drøftelse af høringsvaret.

Med venlig hilsen

Kirsten Nissen
Formand, Ældrerådet

Peder Blom
Formand, Teknik- og Miljøudvalget

Hjemtagelse af graffitirenhold

Kort resumé: Opgaven med graffitirenhold på kommunens ejendomme og elementer er udliciteret til eksterne leverandører. Med dette forslag vil Teknik- og Miljøforvaltningen hjemtage arbejdsopgaven.

Fremstillende forvaltning: Teknik- og Miljøforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Teknik- og Miljøforvaltningen (TMF) er i dag ansvarlig for opgaven med at renholde byen for graffiti. Opgaven løses ved hjælp af eksterne leverandører, hvor TMF, som kontraktstyrer, administrerer opgaven og fører tilsyn med leverandørernes udførsel. En foreløbig beregning med udgangspunkt i de nuværende priser viser, at der på sigt, ved hjemtagelse af opgaven, kan realiseres en effektivisering.

Opgaven er i dag opdelt i tre kontrakter, der løbende udbydes. Udbuddet af de seneste to kontrakter har vist et fald i prisen på kontrakten, hvormed det har været muligt at effektivisere på opgaven tidligere, dette er blandt andet sket i forbindelse med effektiviseringer til budget 2023. Det vurderes ikke umiddelbart, at prisen ved genudbud vil falde med samme værdi som hidtil set. Derimod vurderes det, at der vil være gode muligheder for tværgående opgaveløsning ved at hjemtagelse af opgaven.

Med investeringscasen vil forvaltningen gradvist hjemtage opgaven, indtil forslaget og effektiviseringen er fuldt indfaset i år 2027. Hjemtagelsen vil forudsætte ansættelse af mandskab, som skal organiseres i den nuværende organisering i TMF, indkøb af materiel samt ressourcer til medarbejdere/konsulent, der kan forestå planlægning og implementering af opgaven i den indledende fase. Organisering af opgaven skal afklares og det skal undersøges, hvordan opgaven bedst implementeres i forvaltningens nuværende drift. Forvaltningen vurderer, at der skal ansættes ca. 13 årsværk, inkl. 1 administrativt årsværk, indkøbes materiel, værktøj og findes faciliteter eller en driftsplads, alt efter hvordan opgaven organiseres.

Det forudsættes, at forvaltningen selv vil kunne løfte de ekstraopgaver, der for nuværende indkøbes udover kontrakterne. Ekstraopgaver er ikke en del af det almindelige abonnement, og tilkøbes hos den relevante leverandør. Det er f.eks. når en leverandør skal reagere særligt hurtigt på anstødelig graffiti, anti-graffitibehandle bygninger og elementer eller graffitiafrensning steder, der ikke er indeholdt i kontrakten og som skal indgå i aftalen.

Hjemtagning af opgaveløsningen skal understøttes digitalt og datadrevet. Det vil bl.a. ske ved at opgavestyring og tidsregistrering skal foregå via PUMA. PUMA skal give et overblik over elementer i byen, der ofte er udsat for graffiti og kunne koble opgaveløsning med tidsregistrering, så man kan få et overblik over, hvad der bruges mest tid på i forhold til renhold af graffiti. Det skal desuden give mulighed for at trække rapporter på typen af graffiti og bruges som dokumentation ved evt. erstatningssager.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

- Ja
 Nej

Her angives om forslaget udspringer af arbejdsprogrammet for administrativ forenkling og effektivisering

- Ja
 Nej

2. Økonomi

Forvaltningen skønner, at der samlet set vil kunne opnås en effektivisering på 0,6 mio. kr. i 2025 og 1,6 mio. kr. ved fuld effekt. Omkostninger til leverandører (kontrakter) og medarbejdere, der håndterer de nuværende aftaler, er højere end det der vurderes at være behov for, hvis forvaltningen hjemtager opgaven og i stedet ansætter egne medarbejdere til opgaveløsningen. Det er forvaltningens vurdering, at der med hjemtagelsen spares 5,9 mio. kr. på kontrakten til graffitiirenhold og 0,3 mio. kr. til lønudgifter i 2025 og 2026 og ca. 8 mio. kr. til kontrakten og 1 mio. kr. til lønudgifter varigt fra 2027 og frem. Med hjemtagelsen af opgaven vil der være driftsudgifter for samlet 5,6 mio. kr. i 2025 og 2026 og 7,4 mio. kr. varigt til at drive opgaven. Hjemtagelse af opgaveløsningen vil på den baggrund give et effektiviseringspotentiale på -610 t. kr. i 2025 og 2026 og -1.620 varigt fra 2027 og frem.

Implementering af forslaget forudsætter, at der indkøbes materiel til løsning af opgaven, findes og klargøres en driftsplads/faciliteter. Forvaltningen forventer, at der kan findes driftsplads/faciliteter på de nuværende pladser, hvis pladserne klargøres til dette, hvorfor forslaget forudsætter investeringsmidler til klargøring. Ydermere skal opgaven forberedes til implementering og der skal rekrutteres medarbejdere til at løfte opgaven. Forvaltningen vurderer, at der er et investeringsbehov på samlet ca. 4,6 mio. kr.

Hjemtagelse af opgaven kræver en investering i køretøjer på samlet 3 mio. kr., hvor ca. 1 mio. kr. investeres i indkøb af køretøjer i 2024, ca. 1,3 mio. kr. i 2025 og de resterende ca. 725 t. kr. i 2026. Køretøjerne er en blanding af køretøjer og cykler, som medarbejderne anvender til at komme rundt i byen.

For at sikre en stabil drift af opgaveløsningen efter hjemtagelsen, kræver forslaget implementeringsomkostninger til projektledelse, organisering og idriftsættelse. Forvaltningen vurderer, at der kræves 1 ÅV til at sørge for, at hjemtagelsen af opgaven bliver implementeret optimalt i forvaltningens nuværende drift. Implementeringsomkostningerne til projektledelse ligger med 0,5 ÅV i 2024 og 0,5 ÅV i 2025. Når forslaget er implementeret, er der desuden afsat varige driftsmidler til 1 administrativt ÅV, der skal sikre fortsat stabil drift af opgaveløsningen efter implementering. Derudover kræver forslaget implementeringsomkostninger på 400 t. kr. til etablering af en ny driftsplads og 500 t. kr. til den digitale understøttelse af opgaven, som skal sikre datadrevet styring af opgaven via PUMA.

Dertil kommer varige driftsudgifter på 7,4 mio.kr ved fuld implementering. De varige driftsudgifter udgøres af løn til de medarbejdere, der skal varetage opgaven samt løbende udgifter til udskiftning og vedligeholdelse af maskiner og materiel. De 7,4 mio. kr. udgøres af varige driftsudgifter til 12 service-medarbejdere, med en ÅV-pris på 450 t. kr., ved fuld indfasning til at drifte opgaven efter hjemtagelsen. Der forudsættes desuden ét ÅV af 690 t. kr. til en administrativ medarbejder, der skal sikre stabil drift af opgaveløsningen. Ydermere forudsætter implementering af forslaget varige driftsudgifter for samlet 1,3 mio. kr. til materieldrift, materielindkøb og løbende omkostninger til driftspladsen.

Grundinvestering i teknologi

Forudsætningen for at kunne styrke arbejdet med datadrevet løsning af opgaver ude i byrummet i KK og konkret med graffiti afrensning i dette forslag, afhænger af en grundinvestering i en platform som teknisk kan bearbejde store mængder billedmateriale og hvorpå forvaltningen kan udvikle, træne og afvikle algoritmer med fokus på billedgenkendelse i byrummet. Grundinvesteringen understøtter i dette forslag et behov for at kunne opsamle, analysere og dokumentere billedmateriale til brug for erstatningsager, afrensningsomfang, tilsyn og risikobaserede afrensningsruter og vil som case bidrage med en teknisk platform som kan bruges til arbejdet med mange forskelligartede datakilder fra byrummet, store data-mængder og udvikling og vedligehold af algoritmer.

For at kunne arbejde med kunstig intelligens kræver det, at der er styr på, hvordan Kommunen opbevarer, sammenstiller og arbejder med de forskellige datatyper. Det er en forudsætning, at der er styr på data, såfremt der skal arbejdes med kunstig intelligens.

Grundinvesteringen muliggør, at KK på sigt vil være i stand til at kunne udnytte kunstig intelligens til at skabe en dataunderstøttet indsigt i fx drifts- og tilsynsopgaver, med fx byinventar, sportsarealer, legepladser, parkeringskældre, kritiske anlæg etc. som kan danne grundlag for en række nye investeringsforslag.

Teknik- og Miljøforvaltningen ser et potentiale i at kunne bruge en platform til billedgenkendelse især i forhold til forvaltningens mangeartede tilsynsopgaver.

Et scenarie kan være brug af billedgenkendelse til fx skiltning i byen med henblik på at identificere problemer såsom ødelagte, dækkede eller ikke synlige skilte i forhold til formålet. Kunstig intelligens vil her skulle screene billedmateriale med henblik på at automatisere opgaveløsningen - fx automatisk i forbindelse med Giv et Praj. Forvaltningen planlægger et fremtidigt investeringsforslag på dette område på baggrund af grundinvesteringen.

Et andet scenarie for brug af billedgenkendelsesteknologi kan være til besigtigelse med containere i forhold til, om de er opstillet korrekt i henhold til tilladelserne, der er givet for råden over vej. Fx vil et billede af containerens placering sammenholdt med tilladelsen kunne bidrage med beslutningsstøtte til, hvor der er udfordringer (fx afstand til fortov, parkeringspladser etc.) og på den baggrund udpege, hvor der er behov for at gå i dialog med ejeren af tilladelse. Forvaltningen arbejder på en foranalyse og modning af et investeringsforslag på tilsynsområdet, hvor billedgenkendelsesteknologi skal indgå som et værktøj til at understøtte og optimere tilsyn med råden over vej, herunder eksempelvis besigtigelse af containere. Forvaltningen forventer at forelægge et investeringsforslag på baggrund af grundinvesteringen til Budget 2026.

Konkret skal der investeres i en platform til at udvikle og arbejde med kunstig intelligens, samt til håndtering af de store datamængder, det kræver for at træne algoritmer til fx billedgenkendelse. Desuden skal der investeres i den nødvendige teknologi og værktøjer, der skal til for at opbevare, sammenstille og arbejde med de forskellige datatyper, så fx relevante algoritmer på sigt kan udvikles, trænes, valideres og testes.

Platformen skal drives i tæt samarbejde med Koncern IT, så det sikres, at de opøvede kompetencer og indkøbte teknologier kan bringes i spil på tværs af KK's opgaveportefølje med henblik på at styrke brugen af kunstig intelligens.

Til brug for at implementere platformen forventes et samarbejde med en ekstern part, der har den nødvendige ekspertise i at etablere det rette setup til at arbejde med kunstig intelligens i et eksisterende it- og datamiljø.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2025 p/l	Styrings- område	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Hjemtagelse af graffitikontrakt	Service	0	-6.200	-6.200	-9.010	-9.010	-9.010
Lønudgifter	Service	0	4.290	4.290	6.090	6.090	6.090
Vedligeholdelse af, geninvestering af maskiner og mandskabsfaciliteter	Service	0	1.300	1.300	1.300	1.300	1.300
Samlet varig ændring	Service	0	-610	-610	-1.620	-1.620	-1.620
Implementeringsomkostninger (midler fra investeringspuljen)							
Midlertidig finansiering af lønudgifter	Service	345					
Midlertidig finansiering af vedligeholdelse	Service	200					
Indkøb af 8 køretøjer* (Biler og cykler)	Anlæg	1.000	1.275	725			
Projektledelse, organisering og idriftsættelse	Anlæg	345	345				
Etablering af driftsplads	Anlæg	400					
Digital understøttelse af opgaven. Herunder tilføjelser og implementering af PUMA tilpasninger til den specifikke opgave, brugerflade, opgavebokse mv.	Anlæg	300	200				
Grundinvestering i billedgenkendelsesteknologi*	Anlæg	400	500				
Samlede implementeringsomkostninger, anlæg		2.445	2.320	725			
Samlede implementeringsomkostninger, service		545	0				
Samlede implementeringsomkostninger	Anlæg	2.990	2.320	725			
Samlet økonomisk påvirkning		2.990	1.710	115	-1.620	-1.620	-1.620

Tilbagebetalingstid baseret på serviceeffektivisering	6						
Tilbagebetalingstid baseret på totaløkonomi	6						

*) Grundinvesteringer i IT er ikke medtaget i beregningen af tilbagebetalingstiden.

Personalemæssige konsekvenser

Forvaltningen forventer, at forslaget medfører en opnormering på 12 servicemedarbejdere i forbindelse med hjemtagelse af graffiti-kontrakten. Forslaget vil medføre en reduktion af ressourcerne til 1 ÅV til projektledelse og 2 ÅV til studentermedhjælpere. Forvaltningen forventer, at de personalemæssige konsekvenser håndteres gennem naturlig afgang.

3. Implementering og opfølgning

Der vil blive fulgt op på nedenstående nedslagspunkter i implementering af forslaget.

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Implementering og anvendelse af investeringsmidler			
Indkøb af materiel	Materiel og køretøjer modtaget	Projektleder	Slutningen af 1. halvår 2024
Rekruttering af medarbejdere og oplæring	Medarbejdere er ansat og oplæring er gennemført	Relevante enhedschefer	Slutningen af 1. halvår 2024
Indretning af personale og driftsfaciliteter	Faciliteter er klargjort	Projektleder	Slutningen af 1. halvår 2024
Tilpasning af PUMA	Puma er tilpasset og klar til drift af opgaven	Projektleder	Slutningen af 1. halvår 2024
Samme eller færre Praj (mængden af graffiti i byen)	Mængden af graffiti praj måles via app'en giv et praj.	TMF Enhedschefer der har overtaget opgaven sammen med f.eks. analyse enhed	Hvert år. (forslag)
Kvalitets måling efter Kvalitetshåndbogen	Måles ved årlige kvalitetsmålinger	TMF Enhedschef med ansvar for Kvalitetsmålinger	Hvert år
Borgermåling	Måles ved årlige borgermålinger	TMF Enhedschef med ansvar for borgermålinger	Hvert år
Realisering af effektiviseringer			
Antal af medarbejdere og omkostninger stemmer overens med forventninger og de kan løfte opgaven uden yderligere ressourcer	Budget opfølgning	TMF Enhedschefer der har overtaget opgaven og roller	Hvert år

4. Risikovurdering

Prisen på den senest udbudte kontrakt er faldet med 1 mio. kr. Det er forvaltningens formodning, at det kan skyldes, at den nyeste kontrakt er blevet skarpere i sin formulering af opgavens omfang, samt at der er stillet mildere krav til, hvor ofte leverandøren skal holde tilsyn med området.

De tre graffiti-rentholdskontrakter der, pt. er på området, har forskellig løbetid. Investeringsforslaget er derfor udarbejdet som en trinvis overgang til hjemtagelse af opgaven, hvor den sidste af de tre kontrakter ophører med udgangen af 2026. Alternativt kan forvaltningen kontakte leverandøren og undersøge, hvad det vil koste, hvis forvaltningen skal ud af kontrakten før tid. Der kan være en meromkostning ved tidlig udtræden af kontrakten, hvis hjemtagelsens af opgaven betinges af, at alle områder hjemtages på samme tid.

Det er uvist om der vil ske serviceforringelse. Da opgaven løses af ekstern leverandør til fastsatte minimumskrav, har forvaltningen ikke præcise tal på, hvor mange medarbejdere der skal til for at løse opgaven. Ud fra leverandørernes nuværende varetagelse af opgaven anvendes omkring 3-4 medarbejdere pr. kontrakt. Forvaltningen har taget højde for, at det præcise antal medarbejdere leverandøren bruger til at løse opgaven ikke kendes, ved at bruge to årsværk i seks mdr. af 2024 til at forberede opgaven sammen med en tværgående medarbejder, der også skal deltage i forberedelse og kan sikre implementering. Beregningen af omkostninger til køretøjer bygger på en kombination af både køretøjer og cykler. Desuden bygger beregningen på, at der enten køres skiftehold, eller to mandshold på nogle køretøjer, da der er indregnet 8 køretøjer totalt til 12 medarbejdere. Markedet for køretøjer er ustabil for øjeblikket og der kan være leveringsproblemer.

Forvaltningen vurderer, at risikovurderingen for økonomien er mellem, mens risikovurderingen for serviceforringelser er lav.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL INVESTERINGSFORSLAG

5. Effektivisering på administration

Forslaget har ingen effektivisering på administration.

Tabel 2. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2025 p/l					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Effekt på administrative udgifter	0	0	0	0	0	0
Varige ændringer totalt, administration	0	0	0	0	0	0

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt (+) fortegn.

6. Hvem er hørt?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse
Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen	Ja	Forslaget er godkendt af Center for Økonomi, Økonomiforvaltningen, den 7. februar 2024.

	Ja/Nej	Dato for godkendelse og evt. høringssvar
MED-udvalg	Ja	PKR MED 12. december 2023 TMF MED 19. januar 2024
It-kredsen	Ja	Forelagt IT-kredsen den 2. februar 2024 med pipeline til Overførselssagen.

Bynaturen som løftestang

Kort resumé: Ophør med guidede ture, reklame og promovring af 'Rute til Ro' på Amager Fælled. Den fremtidige drift og vedligeholdelse af den fysiske 'Rute til Ro' vil ikke være påvirket.

Fremstillende forvaltning: Teknik- og Miljøforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Teknik- og Miljøudvalget besluttede med udmøntningen af Budget 2018 at udmønte midler til byens behov, som blev finansieret af ledige midler fra forvaltningens omstillingsstrategi (TMU 27. november 2017, punkt 5). Konkret besluttede Teknik- og Miljøudvalget med udmøntningen af Budget 2018, at afsætte midler indenfor udvalgets budgetramme til at igangsætte et recovery forløb i naturen. Der blev afsat bevilling på 800 t.kr. (2018 PL) til "Recovery forløb i naturen". Den faste bevilling fik navnet "Bynaturen som løftestang". Da bevillingen er afsat af TMU ifm. udmøntning af Budget 2018, berører forslaget ikke forligsbelagte midler.

Projektet består i, at der er etableret en fysisk sti på Amager Fælled - 'Rute til Ro' - med ti poster, hvor borgerne bliver guidet igennem en mindfulness-øvelse ved hver post.

Ruten understøttes af en hjemmeside med nærmere information bl.a. stien og brugen af den. På hjemmesiden kan man også benytte div. lydguides, som på forskellig vis understøtter brugen af stien.

Der har i løbet af projektet været dialog og samarbejde med forskellige interessenter som f.eks. Socialforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen for at udbrede kendskabet til 'Rute til RO' og dermed øge aktiv brug af initiativet.

Baggrund herfor har blandt andet været at mobilisere grupper og foreninger, der arbejder med sårbare og udsatte målgrupper. Desuden har der også været et fokus at give københavnere en mulighed for at bruge deres by og bynaturen på en ny og for mange anderledes måde, hvor der er fokus på mental ro, mindfulness osv.

Såfremt effektiviseringsforslaget vedtages, vil selve den fysiske rute og hjemmesiden med tilhørende lydguides fortsat være tilgængelig og dermed kunne benyttes uændret. Det er således alene guidede ture, reklamen og promovringen af 'Rute til Ro', som berøres af beslutningen.

Den fremtidige drift og vedligeholdelse af 'Rute til Ro' vil ikke være påvirket, og vil således fortsat være en del af forvaltningens driftsopgaver på Amager Fælled.

Såfremt effektiviseringsforslaget vedtages, vil TMF tage dialog med andre forvaltninger (primært SOF og SUF) mhp. at afdække mulighederne for, at projektet fortsat benyttes og relevante målgrupper fortsætter med at benytte de udviklede metoder og værktøjer.

TMF vil desuden kontakte relevante foreninger mv., ligeledes for at gå dialog om mulighederne for videreførelse af udvalgte elementer i projektet i regi af civilsamfundet.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

- Ja
 Nej

Her angives om forslaget udspringer af arbejdsprogrammet for administrativ forenkling og effektivisering

- Ja
 Nej

2. Økonomi

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2025 p/l	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Løn inkl. overhead.	Service	-690	-690	-690	-690	-690	-690
Driftsmidler	Service	-290	-290	-290	-290	-290	-290
Samlet varig ændring	Service	-980	-980	-980	-980	-980	-980

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2025 p/l.
Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

Personalemæssige konsekvenser

Effektiviseringsforslaget medfører et opgavebortfald svarende til 1 årsværk. Forvaltningen vil så vidt muligt forsøge at håndtere nednormering med naturlig afgang eller omplacering, men kan ikke på nuværende tidspunkt afklare, at de personalemæssige konsekvenser kan håndteres uden afskedigelse.

3. Risikovurdering

Forvaltningen vurderer, at forslaget kan implementeres med lav risiko. Der vil kunne komme en borgermodstand fra berørte grupper i troen om, at forvaltningen nedlægger Rute til Ro, men da det alene er promoveringen og udviklingen af nye aktiviteter, der bliver berørt, forventes borgermodstanden at blive begrænset.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

4. Effektivisering på administration

Forslaget har ingen effektiviseringer på administration.

Tabel 2. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2025 p/l					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Effekt på administrative udgifter	0	0	0	0	0	0
Varige ændringer totalt, administration	0	0	0	0	0	0

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt (+) fortegn.

5. Hvem er hørt?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse og evt. høringssvar
MED-udvalg	Ja	PKR MED 12. december 2023 TMF MED 19. januar 2024

Lukning af toilet med opsyn under Vesterbros Torv

Kort resumé: Effektiviseringsforslaget omhandler lukning af offentligt toilet med opsyn under Vesterbros Torv

Fremstillende forvaltning: Teknik- og Miljøforvaltningen

1. Beskrivelse af forslag (fremgangsmåde og effekt)

Under Vesterbros Torv, Vesterbrogade 47F, 1620 København V ligger et toilet med opsyn (foto i bilag 1). Besøgstallet på toilettet er faldet og ligger med et lavt besøgstal. I år 2008 var tallet ca. 73.000 årligt, i år 2016 ca. 45.000 og i år 2022 godt 15.000 besøg. Faldet fra 2016 til 2022 skyldes blandt andet en reduceret åbningstid, som følge af flyt af personaleressourcer fra Vesterbros torv til toilet med opsyn på Israels Plads, hvor besøgstallet i år 2016 var 618.000 og behovet for ressourcer dermed langt større. Åbningstiden på toilettet på Vesterbros torv blev reduceret fra 66,5 timer ugentligt til 37 timer ugentligt.

Åbningstiderne på de øvrige toiletter med opsyn er:

- Rådhuspladsen, Nyhavn og Amagertorv: 94,5 time ugentligt pr. toilet
- Nørreport og Israels plads: 98 timer ugentligt pr toilet. I perioden 1/5-30/9 er toilettet på Israels Plads åbnet 3 timer længere pr. uge.
- Trianglen: 66,5 time ugentligt

Besøgstal over 12 måneder fra 1. august 2022 til 31.juli 2023 fremgår af tabel 1 i bilag 1, der viser den automatiske besøgstælling med tal for alle 7 toiletter med opsyn og kun besøg på hverdage mellem kl. 9-16.30, som er åbningstiden på Vesterbros Torv. Åbningstiden på Vesterbros Torv er blevet tilpasset med henblik på at allokere ressourcer til toiletter med stigende besøgstal. Med godt 11.500 besøg ligger Vesterbros Torv lavest af de 7 toiletter med opsyn, hvor Nyhavn ligger højest med 254.000 besøg.

Brugere af toilettet er typisk besøgende i København, turister og andre, som ikke har deres vante gang på torvet. Den lokale drikkegruppe frekventerer værtshusenes toiletfaciliteter.

Siden 2017 har toilettet under Vesterbros torv af forskellige årsager haft flere lukkedage. Forvaltningen har kun modtaget én borgerhenvendelse omkring toilettet siden 1. januar 2017 og ingen henvendelser, når der har været lukket. Forvaltningen omlægger 2 dage om året åbningstiden på toilettet til hhv. aftenåbent og lørdagsåbent. Dette i forbindelse med afvikling af hhv. Distortion og Pride Parade. Besøgstallet på toilettet ved seneste Pride Parade i august 2023 var 1.566.

Det anbefales ikke at omdanne toilettet under jorden til ubemandet toilet af hensyn til utryghed og omkostninger til øget hærværk.

Lukning af toilettet vil være en lille serviceforringelse. Med gennemsnitligt 54 besøg på 7,5 timer på en hverdag, står besøgstallet ikke mål med udgiften til at drive toilettet. Til sammenligning er det gennemsnitlige besøgstal på 7,5 timer på det toilet, som har næstmindst besøg på en hverdag, toilettet på Trianglen, 132 besøg.

Konsekvensen ved nedlæggelse af toilettet er, at der kan forekomme øget urinerings mv. i nærområdet. Med en øget indsats til spuling i området, samt opstilling af toiletfaciliteter ved den årlige Pride Parade, vurderes konsekvenserne som begrænset.

I bilag 1 er et kortudsnit, som viser den aktuelle toiletkapacitet i området. Der findes 7 offentlige toiletter i en afstand af 200 til 400 meter fra Vesterbro Torv.

Her angives om forslaget udspringer af et innovationsforslag:

Ja

Nej

Her angives om forslaget udspringer af arbejdsprogrammet for administrativ forenkling og effektivisering

Ja

Nej

2. Økonomi

Forslaget omhandler stop af servicen med drift af toilet med opsyn under Vesterbros Torv. Det betyder bortfald af årlige lønomkostninger for ca. 380 t. kr., overhead 32 t. kr., udgifter til vand 12 t. kr., vedligehold 5 t. kr. samt øvrige driftsudgifter ca. 5 t. kr. I alt 435.100 kr. årligt.

Der forventes omkostninger til nedlukning af toilettet, herunder etablering af rottesikring, for ca. 100 t.kr det første år.

Det vil fremover være nødvendigt at have en spildevandspumpe kørende døgnet rundt for at komme af med fugt, hvorfor elforbruget delvist fortsætter med anslået 29 t. kr. årligt. Derudover forventes udgifter til udbedring af skader som følge af hærværk udvendigt for 10,9 t.kr. årligt.

For at sikre håndtering af øget urinering på torvet, herunder portene omkring, afsættes midler til leje af toiletter, rengøring og tømning af disse på Vesterbros Torv ved den årlige Pride Parade for ca. 8,8 t. kr. og der afsættes 36,4 t. kr. til spuling på pladsen 2 gange ugentligt, når der ikke er frost.

Samlet set er der varige driftsomkostninger for 85 t. kr. ved implementering af forslaget.

Tabel 1. Forslagets samlede økonomiske konsekvenser

1.000 kr. 2025 p/l	Styrings- område	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Varige ændringer (effektiviseringer og drift)							
Ophør drift af toilet med opsyn under Vesterbros torv	Service	-435,1	-435,1	-435,1	-435,1	-435,1	-435,1
Nedlukningsomkostninger	Service	100	0	0	0	0	0
Årlige driftsomkostninger til spildevandspumpe og udbedringer af hærværk udvendigt	Service	39,9	39,9	39,9	39,9	39,9	39,9
Årlige omkostninger til leje af toiletter mv. i forbindelse med Pride parade	Service	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8	8,8
Spuling på pladsen 2 gange ugentligt når der ikke er frost	Service	36,4	36,4	36,4	36,4	36,4	36,4
Samlet varig ændring, service		-250	-350	-350	-350	-350	-350

Noter til alle tabeller: Forslaget skal udarbejdes i 2025 p/l.

Alle *besparelser* er angivet med negativt (-) fortegn.

Personalemæssige konsekvenser

Forslaget medfører nedlæggelse af 1 årsværk, som håndteres ved naturlig afgang.

3. Opfølgning

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Toilettet lukket	Stilling nedlagt Rottesikring mv etableret	Enheden toiletter Enheden Istandsættelse og Bygninger	Januar 2025
Besparelse opnået	Økonomiopfølgning	Enheden Toiletter Enheden Istandsættelse og Bygninger	Januar 2026

4. Risikovurdering

Risikoen ved forslaget vurderes som meget lav, da udgifterne til toilettet frafalder, når toilettet lukkes.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

5. Effektivisering på administration

Forslaget har ingen effektivisering på administration.

Tabel 2. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2025 p/l					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Effekt på administrative udgifter	0	0	0	0	0	0
Varige ændringer totalt, administration	0	0	0	0	0	0

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt (+) fortegn.

6. Hvem er hørt?

Forslaget forelægges Lokal MED og Hoved MED.

	Ja/Nej	Dato for godkendelse og evt. høringssvar
MED-udvalg	Ja	PKR MED 12. december 2023 TMF MED 19. januar 2024

Personalemæssige konsekvenser

Effektiviseringsforslaget medfører et opgavebortfald svarende til 1 årsværk. Forvaltningen vil så vidt muligt forsøge at håndtere nednormering med naturlig afgang eller omplacering, men kan ikke på nuværende tidspunkt afklare, at de personalemæssige konsekvenser kan håndteres uden afskedigelser.

3. Opfølgning

Indsatsen med cykeloprydning er nedbragt jf. reducere i årsværk med virkning fra 2025.

Opfølgningsmål	Hvordan måles opfølgningsmålet?	Hvem er ansvarlig for opfølgning?	Hvornår gennemføres opfølgningen?
Realisering af effektiviseringer			
Oprydningsopgaven er nedskaleret	Budgettet er nedskrevet	TMF	Ved vedtagelse af forslaget

4. Risikovurdering

Forvaltningen vurderer, at en nedskalering i cykeloprydningsindsatsen kan betyde flere henstillede og væltede cykler udenfor stativerne, dog med lille risiko for at genere forbipasserende og erhvervsliv. Implementering af forslaget er derfor forbundet med lav risiko.

ADMINISTRATIVT BILAG TIL EFFEKTIVISERINGSFORSLAG

5. Effektivisering på administration

Forslaget har ingen effektivisering på administration.

Tabel 2. Varige ændringer, administration

Nettoeffekt på administrative udgifter	1.000 kr. 2025 p/l					
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Effekt på administrative udgifter	0	0	0	0	0	0
Varige ændringer totalt, administration	0	0	0	0	0	0

Note: Reducerede administrative udgifter angives med negativt (-) fortegn og øgede administrative udgifter angives med positivt (+) fortegn.

6. Hvem er hørt?

	Ja/Nej	Dato for godkendelse og evt. høringssvar
MED-udvalg	Ja	PKR MED 12. december 2023 TMF MED 19. januar 2024